

4. Майдебуря Е.В. Маркетинг услуг. – К.: ВИРА-Р, 2001. – 185 с.

5. Ткаченко Л.В. Маркетинг послуг. – К.: Центр навч. літ-ри, 2003. – 128 с.

Получено 21.05.2008

УДК 332.872

С.М.ГЕЛЕВЕРЯ, канд. екон. наук

Харківська національна академія міського господарства

ТЕХНОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ЖИТЛОВОГО ГОСПОДАРСТВА МІСТ

Узагальнюються сучасні науково-практичні підходи до технологічних аспектів виробництва в галузях народного господарства. Системно вивчено технологічні аспекти розвитку житлового господарства міст, сформовано теоретичний апарат технологічного забезпечення розвитку житлового господарства міст в системі організаційно-економічних відносин.

Сучасний стан житлового господарства міст України характеризується відсутністю ефективного організаційно-економічного забезпечення у всіх напрямках розвитку продуктивних сил цього процесу: неврегульованими залишаються земельні відносини в населених пунктах, відсутні ефективні фінансово-організаційні механізми капіталізації коштів у житлову сферу, невирішеними залишаються кадрові питання, недостатньо уваги приділяється технологічному забезпеченню процесів будівництва житла, його ремонту, реконструкції та утриманню. Над зазначеними проблемами працюють В.М.Бабаєв, Г.І.Онищук, Г.М.Семчук, В.І.Торкатюк, Л.М.Шутенко, Ю.М.Манцевич [1-6] та ін.

Проте в існуючих наукових дослідженнях порушуються питання ефективного розвитку житлового господарства міст з погляду формування техніко-технологічних основ забезпечення цього процесу, тоді як технологічним аспектам організаційно-економічного забезпечення розвитку житлового господарства міст теорія і практика не приділяє достатньої уваги, ці питання недостатньо досліджені в сучасній науковій літературі. Тому метою статті є теоретичне узагальнення сучасних науково-практичних підходів до технологічних аспектів виробництва в галузях народного господарства, формування теоретичного апарату технологічного забезпечення розвитку житлового господарства міст у системі організаційно-економічних основ цього процесу.

Технологія у широкому розумінні є сукупністю знань, відомостей про послідовність окремих виробничих операцій у процесі виробництва. Проте технологія у галузевому аспекті являє науку про виготовлення засобів виробництва і предметів споживання необхідної кількості і якості в задані терміни з найменшими витратами живої і уречовленої

праці, тобто з найменшою собівартістю. Головне завдання технології як науки – це визначення фізичних, хімічних та інших закономірностей з метою використання у виробництві найбільш ефективних технологічних систем. У сфері функціонування житлового господарства міст можна виділити наступні види технологій:

- технології виробництва будівельних матеріалів – вирішують питання виробничого процесу;
- технології будівництва – їх реалізація дає змогу одержати готові об'єкти;
- технології утримання – внаслідок їх реалізації забезпечується відсутність передчасного зносу;
- технології зносу будівель – дають можливість із об'єктів одержати матеріали для вторинної переробки;
- інформаційні технології – забезпечують узгоджену дію основних технологій, їх функціонування в системі.

Споконвіку визначальними й закономірними стимулами розвитку технологій були життєві потреби людей. Історичний розвиток людської цивілізації безпосередньо пов'язаний з технологічною еволюцією, що спирається на накопичену людством сукупність природничо-наукових знань і, в свою чергу, породжує нові галузі науки і техніки, формує матеріальну й інформаційну базу для подальшого розвитку. Таким чином можна стверджувати, що технології є продуктом і джерелом розвитку цивілізації.

Сучасним прогресивним технологіям організаційно-економічного забезпечення сталого розвитку житлового господарства міст повинні бути притаманні такі риси:

- малостадійність процесів, що передбачає поєднання одним агрегатом кількох технологічних процесів, які раніше виконувалися окремими машинами чи апаратами;
- маловідходність виробництва і комплексне використання сировини;
- високий рівень комплексної механізації та автоматизації виробництва;
- використання сучасних засобів мікроелектроніки для інтенсифікації та контролю виробництва;
- гнучкість виробництва – його здатність швидко перебудовуватися на випуск нових видів продукції;
- ресурсозбереження, що гарантує можливість виробляти конкурентоспроможну продукцію з низькою собівартістю і високою прибутковістю та ін.

Для забезпечення конкурентоздатності кожне виробництво повинне створювати можливість послідовного впровадження технологій у часі, здатних забезпечувати прибутковість та її зростання.

Сьогодні пріоритетами політики в технологічному розвитку житлового господарства міст України повинні стати:

- концентрація ресурсів на проведенні фундаментальних і прикладних досліджень за напрямками, з яких Україна має значний науковий, технологічний та виробничий потенціал;
- запровадження програмно-цільового підходу до фінансування усіх секторів наукової сфери;
- впровадження ринкових механізмів підтримки нових технологій, розширення участі малого і середнього бізнесу в науково-технологічному розвитку житлового господарства;
- приведення системи правового захисту інтелектуальної власності у відповідність до міжнародних норм та введення інтелектуальної власності у господарський обіг;
- розвиток і впровадження сучасних інноваційних технологій.

Класифікацію технологічних процесів у житловій сфері, на нашу думку, доцільно проводити за такими ознаками: за видом руху матерії; способом організації процесу; кратністю обробки вихідних матеріалів, напрямом руху теплових і матеріальних потоків; агрегатним станом вихідних матеріалів тощо. Таке групування технологічних процесів дає змогу виявити їхні характерні риси, загальні закономірності, переваги й недоліки, а також шляхи вдосконалення. За способом організації технологічні процеси в житловій сфері поділяють на періодичні (дискретні), неперервні й комбіновані. У періодичних (дискретних) процесах сировину подають до об'єктів певними порціями через певні проміжки часу і так само після закінчення обробки одержують певну продукцію, тоді як у безперервних процесах сировина надходить постійним безперервним потоком, після перетворення готова продукція безперервним потоком виходить. Безперервні процеси порівняно з періодичними мають такі переваги: відсутність простою обладнання, висока продуктивність, більш широкі можливості для впровадження автоматизації. Саме тому заміна періодичних процесів на безперервні є дуже актуальною. Комбіновані процеси являють собою поєднання періодичних і безперервних процесів. Можна періодично подавати сировину до обладнання і безперервно виводити з нього продукцію або навпаки – безперервно подавати до обладнання сировину, а періодично виводити отриману продукцію. Можливий і такий варіант: періодичне подавання до обладнання одного із складових сировини і безпе-

первне – другого. Отримана продукція виходить при цьому безперервно.

Складовою технологічного процесу забезпечення сталого розвитку житлового господарства міст є інформаційні технології, що являють собою комплекс методів і процедур, за допомогою яких реалізуються функції збору, передачі, обробки, збагачення та доведення до користувача інформації про стан об'єкта, процесу чи явища з використанням обраного комплексу технічних засобів.

Ретельне вивчення і систематизація технологічних аспектів організаційно-економічного забезпечення розвитку житлового господарства міст дає змогу сконцентрувати увагу подальших досліджень на удосконаленні технологічного рівня функціонування житлового фонду в рамках його життєвого циклу. При цьому особливого значення набувають визначені пріоритети політики в технологічному розвитку житлового господарства міст, а кожному виду технологій повинні бути притаманні домінуючі його риси. Вирішальну роль серед технологічних аспектів організаційно-економічного забезпечення розвитку житлового господарства міст відіграють вибір форми технологічного процесу і сценарії інформаційного забезпечення, тому, виходячи з конкретних геополітичних та історичних умов в Україні, нагальною проблемою є розробка стратегії інноваційного розвитку і побудова економічного механізму її забезпечення.

1.Бабасв В.М., Шутенко Л.М., Семенов В.Т., Маляренко В.А., Карпушин Е.І. Припинити деградацію основних фондів стане можливим, якщо реалізується Програма реформування і розвитку житлово-комунального господарства // Міське господарство України. – 2003. – №3. – С.2-7.

2.Онищук Г.І. Міський комплекс України: теорія та практика розвитку: Дис. ... д-ра екон. наук: 08.10.01. – К., 2002. – 437 с.

3.Семчук Г.М. Рік наполегливої праці: час підсумків, аналізу, дій // Міське господарство України. – 2004. – №1. – С.2-15.

4.Оптимизация управления процессом деятельности строительного предприятия / Торкатюк В.И., Дмитрук И.А., Стадник Г.В. и др. – Харьков: ХНАГХ, 2004. – 502 с.

5.Шутенко Л.Н. Технологические основы формирования и оптимизации жизненного цикла городского жилого фонда (теория, практика, перспективы). – Харьков: Майдан, 2002. – 1054 с.

6.Манцевич Ю.М. Житло: проблеми та перспективи. – К.: Профі, 2004. – 360 с.

Отримано 15.05.2008